

Uredništvo: Ljubljana, Lepi pot 4. Telefon 23-61-23-64.
Mesečna naročnina 25 lir, za inostranstvo 40 lir. — Ček, rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.394 za posredne stroške in poštne stroške.
UPI S. A. Milano.
Rokopisov ne vračamo.

SLOVENE

AVGUST - 1944

12

SOBOTA

Hohe feindliche Panzerverluste im Westen und Osten

Der feindliche Einbruchraum südöstlich Caen abgeriegelt — Heftige Kämpfe im Raum von Le Mans — Zahlreiche Sowjetangriffe zusammengebrochen — Wilkowschken wiedergewonnen

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 11. August. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt: Im Raum südöstlich Caen wurde der feindliche Einbruchraum abgeriegelt, der Zusammenhang der Front wieder hergestellt. Seit den frühen Morgenstunden des heutigen Tages steigert sich das feindliche Artilleriefeuer dort wieder zum Trommelfeuer. Im Abschnitt beiderseits der Orne führte der Gegner gestern nur enger begrenzte Angriffe, die unter Abschuss von 32 Panzern erfolglos blieben.

Besonders erbittert wurde im Einbruchraum südlich Vire gekämpft, dessen Erweiterung dem Feind infolge unserer Gegenangriffe nicht gelang.

Im Raum von Le Mans sind heftige Kämpfe mit dem starken Fliegerverbanden unterstützt, jetzt nach Norden angreifenden Feind im Gange.

Die Verteidiger von St. Nazaire, Lorient und Brest, zusammengefasst aus allen drei Wehrmachtteilen, schlugen wieder alle von Panzern unterstützten Angriffe des Feindes blutig zurück. Allein nördöstlich von Brest wurden in den letzten Tagen über 40 feindliche Panzer abgeschossen. Die Besatzung von St. Malo fortgesetzt auch gestern die Stadt gegen fortgesetzte erbitterte Angriffe der Nordamerikaner.

Schlachtflieger griffen nördlich Le Mans feindliche Fahrzeugkolonnen mit guter Wirkung an.

Durch Angriffe schwerer Kampfflugzeuge vor der normannischen Küste wurden ein Handelsschiff von 4000 BRT in Brand geworfen, eine weitere grosse Schiffschiffahrt und ein Zerstörer schwer beschädigt.

Sicherungslinien der Kriegsmarine und Marineflakartillerie schossen vor der Küste der besetzten Westgebiete 11 feindliche Flugzeuge ab.

Im französischen Hinterland wurden 27 Terroristen im Kampf niedergemacht.

Das Vergeltungsfeuer auf London dauert an.

In Italien fanden gestern keine Kampfhandlungen von Bedeutung statt. Im Osten brachen zwischen Stry und Weichsel zahlreiche Angriffe der Bolschewisten nach hartem Kampf blutig zusammen. Nordwestlich Baranow setzten unsere Truppen ihren Angriff fort und nahmen ein Höhengelände.

Visoke sovražne oklepniške izgube na zahodu in vzhodu

sovražno vdorno področje jugovzhodno od Caena zajezeno — Siloviti boji na področju Le Mansa — Številni sovjetski napadi so se izjalovili

Ponovna osvojitve Vilkaviškisa

Führerjev glavni stan, 11. avgusta. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Na področju jugovzhodno od Caena je bilo zajezeno sovražno vdorno področje, ter spet vzpostavljena zveza področja. Od zgodnjih jutranjih ur dnešnega dneva se je stopnjeval sovražni topniški ogenj tam spet do bobnečega ognja. Na obeh straneh Orne je izvedel sovražnik večerjale ožje omejene napade, ki so ostali z uničenjem 32 oklepnikov brezuspešni.

Posebno ogorčeni boji so se bili na vdornem področju južno od Vira, čigar razširjanje se sovražnik ni posrečilo zaradi naših protinapadov.

Na področju Le Mansa so v teku silni boji s sovražnikom, ki napada sedaj podprt z močnimi oddelki letal proti severu.

Branci St. Nazaire-ja, Lorienta in Bresta, sestavljeni iz vseh treh delov vojske, so spet krvavo zavrnili vse z oklepniški podprte sovražne napade. Samo severovzhodno od Bresta je bilo v poslednjih dneh uničenih preko 40 sovražnih oklepnikov. Posadka St. Malo-ja je obdržala tudi večerjale mesto kljub nadaljnjim ogorčenim napadom Amerikancev.

Borbeni letalci so severno od Le Mansa z dobrim uspehom napadli kolone vozil.

Z napadi težkih bojnih letal pred normansko obalo je bila zažgana trgovska ladja s 4000 tonami, neka nadaljnja velika ladijska četa ter nek rušilec pa težko poškodovana.

Zaščitne ladje vojne mornarice ter mornariško protiletalsko topništvo so sestrelili pred obalo zasedenih zahodnih ozemelj 11 sovražnih letal.

V francoskem zaledju je bilo v boj uničenih 271 teroristov.

Nadaljuje se poračunski oganj na London.

V Italiji večerjale ni bilo pomembnejših bojev.

Na vzhodu so se med Stryjem in Vislo po trdih bojih krvavo zrušili številni boljševiški napadi. Severovzhodno od Baranova so nadaljevale naše čete z napadom ter zavzele neko visoko planoto. Sovražni protinapadi so ostali brezuspešni.

Oddelki bojnih in borbenih letal so z dobrim uspehom napadli oskrbo-

Feindliche Gegenangriffe blieben erfolglos.

Kampf- und Schlachtfliegerverbände griffen den sowjetischen Übersetz- und Nachschubverkehr auf der Weichsel mit guter Wirkung an.

Zwischen Warschau und Augustow nahmen die Bolschewisten in mehreren Abschnitten ihre Angriffe nach mehrtägiger Kampfpause mit starken Kräften wieder auf. Ostlich Warschau wurden alle Angriffe zerschlagen. Nordwestlich Bialystok konnte der Feind in unsere Stellungen eindringen. Gegenstände brachten ihn zum Stehen.

Südwestlich Kauen wurde die Stadt Wilkowschken im Gegenangriff wieder gewonnen. In den beiden letzten Tagen verlor der Feind hier 69 Panzer und Sturmgeschütze sowie 61 Geschütze. Nördlich der Memel setzen die Sowjets ihre Angriffe infolge der an den Vortagen erlittenen hohen Verluste nicht fort. In der sechsstägigen Schlacht von Raseinen haben unsere Truppen damit einen vollen Abwehrerfolg errungen. Die Sowjets hatten hohe blutige Verluste und verloren in der Zeit vom 4. bis 9. August den Panzerbestand von zwei Panzerkorps.

An der lettischen Front griffen die Bolschewisten mit zahlreichen Verbänden auf breiter Front an. Die Mehrzahl ihrer Angriffe wurde in sofortigen Gegenstößen abgewiesen. Nur südwestlich des Pleskauer Sees brach der Feind unter Einsatz von über zehn Schützendivisionen, von Panzer- und Schlachtfliegerverbänden unterstützt, in unsere Stellungen ein. Schwere Kämpfe sind hier im Gange.

Feindliche Bomber griffen gestern das Gebiet von Ploesti an. Deutsche, rumänische und bulgarische Luftverteidigungskräfte brachten 13 feindliche Flugzeuge zum Absturz.

In der Nacht überflogen feindliche Störflugzeuge südungarisches Gebiet. Zwei Flugzeuge wurden abgeschossen.

Feindliche Jagdverbände stiessen nach Südwest- und Westdeutschland vor. Hierbei wurde ein mit dem Roten Kreuz deutlich gekennzeichnetes Lazarettzug im Raum München mit Bordwaffen angegriffen.

In der Nacht warfen feindliche Flugzeuge Bomben auf Berlin und Bremen.

valni promet ter promet preko Vistule. Med Varšavo in Prekosto vzhodno so boljševiki po večdnem bojnem odmoru na več odsekih z močnimi silami spet pričeli z napadi. Vzhodno od Varšave so bili razbiti vsi napadi. Severovzhodno od Bialystoka se je posrečilo sovražniku vdreti v naše postojanke. S protisunkni je bil zadržan.

Jugovzhodno od Kovna je bilo v protinapadu spet zavzeto mesto Vilkaviški. V obeh poslednjih dneh je izgubil sovražnik tukaj 69 oklepnikov in napadalnih topov ter 61 topov. Severno od Memela Sovjeti zaradi težkih izgub, ki so jih utrpeli prejšnje dni, niso nadaljevali s svojimi napadi. V šestdnajsetih bojih z Romijeni so dosegli naše čete s tem popoln obrambni uspeh. Sovjeti so imeli visoke krvave izgube ter so izgubili od 4. do 9. avgusta za dve oklepniški diviziji oklepnikov.

Na letiščem boljševiški so napadli boljševiki s številnimi oddelki na široki bojni fronti. Večina njihovih napadov je bila s takojšnjimi protisunkni odbita. Le jugovzhodno od Pskovskega jezera je v delih sovražnik z uporabo več kot desetih strelskih divizij ter s podporo oddelkov oklepnikov in bojnih letal v naše postojanke. Tu so v teku težki boji.

Sovražni bombniki so napadli večerjale področje Ploestija. Nemške, romunske in bolgarske protiletalske obrambne sile so sestrelile 13 sovražnih letal.

Ponoči so preletela močilna letala južno-madžarske ozemlje. 2 letali so sestrelili.

Sovražni lovski oddelki so prodrli nad jugovzhodno in zahodno Nemčijo. Pri tem so na področju Monakovega obdeljevali z znaki Rdečega križa jasno označen bolničarski vlak.

Ponoči so vrgla sovražna letala bombe na Berlin in Bremen.

Berlin. Na področju La Mansa so združili Amerikanci približno 3 do 4 divizije, s katerimi so skušali nadaljevati s svojimi premiki proti Ostu. Nemški zaporni oddelki so prestregli sovražne sile vzhodno od Le Mansa pri Montfortu ter dalje severno pri Beaufaytu. Dalje proti jugovzhodu se pomikajo Pattonove divizije počasi proti Angersu in Nantesu.

Veliki boji v severni Franciji

Berlin, 10. avg. Mednarodni poročevalski urad javlja k velikim bojem v severni Franciji: V sredo se je se jasneje kot prejšnje dni videlo namero zavezniškega vrhovnega poveljstva, da bi z obkolitvenimi nastopi velikega obsega obkolili in uničili nemške sile, nahajajoče se na normansko-bretonskem področju. Težišče je bilo na področju od Le Mansa proti severu in severovzhodu, kjer so prodirale ameriške divizije, ki so imele očitno nalogo čimprej se združiti s Kanadčani, ki so skušali večerjale pridobiti nadaljnje področje v smeri proti Falaisu. Medtem ko se je posrečilo Amerikancem zasesti precej ozemlja, je lahko prva kanadska armada, ki se jo smatra kot elitno zavezniško armado, nastopila zaradi velikih izgub, ki jih je utrpela prejšnje dni, le z manjšo silo. Posrečilo se ji je sicer zasesti nekaj ozemlja ob cesti Caen-Falaise v smeri proti jugu, vendar je morala plačati vsako napredovanje z visokimi krvavimi izgubami in z veliko izgubo oklepnikov. Nemška obramba je uničila v poslednjih treh dneh vzhodno od Orne 279 težkih oklepnikov, od katerih je večerjale en sam SS-prostovoljski oddelk uničil 90 oklepikov. Ponovni poskusi Kanadčanov, da bi danes dopoldne prebili novo nemško glavno postojanko vzhodno od Orne, so bili krvavo odbiti.

Ogorčeni obrambni boji so se vršili nadalje na področju Vire-Cherence. Ameriške divizije so ves dan z vseh strani napadale nemške črte, ne da bi se jim posrečilo vdreti v glav-

no nemško bojišče. Pri tem so utrpeli napadalci izredno težke izgube. V ognju nemškega obrambnega orožja se je zrušilo 239 težkih oklepnikov, poleg tega je bilo uničenih 8 motoriziranih baterij havbic.

Na bojišču pri Loiri je prišlo na področju Angersa ter severno od Nantesa do bojev med krajevnimi nemškimi zaščitnimi silami ter ameriški oklepniškimi skupinami. O poteku teh bojev, ki se trajajo, za enkrat še ni zaključnih poročil.

Z nezmanjšano silovitostjo so se nadaljevali v jutranjih urah današnjega dne ogorčeni boji za St. Malo, pri čemer so utrpeli napadalci Amerikanci zelo visoke krvave izgube ter je bilo razen tega uničenega mnogo

sovražnikovega vojnega gradiva. Nek nemški bojni oddelki je samo z bojnimi sredstvi iz bližine uničil 19 modernih oklepnikov.

Bern. Dopolnilec »Daily Expressa«, ki se nahaja pri ameriških četah pred trdnjavo St. Malo, poroča dne 8. avgusta, da je nemški poveljnik te trdnjave izredno fanatičen bореc. Ta poveljnik je dal svojim četam povelje, da se morajo boriti do poslednjega moža. Preveva ga fanatični srd napram zaveznikom, odkar so bili ob priliki nekega strahovalnega napada na Berlin ubiti njegovi sorodniki. Nadalje meni poročevalec, da je posadka brezovno odločena, da bo do konca služila svojemu poveljniku ter se borila do poslednjega moža.

Nova določila za totalno mobilizacijo

Berlin, 10. avgusta. Državni polnomočenec za totalno mobilizacijo, minister dr. Goebbels, sporoča:

Potem ko so v preteklem tednu z zvišanjem ženske delovne dolžnosti na petdeseto leto ter z ukazom glede dozdevnega dela postale proste večerjale delovne sile, ki jih bodo sedaj delovni uradi odpisali v vojaško važno oboroževalno industrijo, so v pripravi, oziroma v teku novi ukrepi za totalno mobilizacijo. Ti ukrepi so deloma improvizatorični, deloma pa tudi osnovnejše in globlje segajoče narave. Vodili bodo na najrazličnejših področjih javnega življenja do bistvenih omejitev, katerih se mora udeležiti celotno

prebivalstvo. Državni polnomočenec za totalno mobilizacijo bo pri teh ukrepih polagal največjo težnjo na to, da bodo bremena kolikor mogoče pravilno razdeljena. Smisel in namen teh ukrepov je, da se osvojijo delovne sile za oborožitev in vojno proizvodnjo ter vojaki za bojišče.

V okviru teh ukrepov so izšle doslej naslednje odredbe:

1. Vse tujerodne hišne in domače gospodinjke pomočnice bodo dodeljene oboroževalni industriji. Nemške delovne sile, ki sedaj še izvršujejo poklice kot hišne ali gospodinjke nastavljenke, bodo dodeljene deloma oborožitvi, deloma takim gospodinjstvom, ki jih nujno potrebujemo. Torej v prvi vrsti družinam z velikim številom otrok.

2. Cela vrsta letnikov oseb, ki so neobhodno potrebne v izvestnih podjetjih, ki jih bojišče posebno potrebuje, bo iz vsega javnega življenja in po sporazumu z državnim ministrom za oborožitev in vojno proizvodnjo, Albertom Speerom, v veliki večini tudi iz oboroževalne industrije odvzeta ter bodo tja dodeljene nadomestne sile.

3. Krogi prebivalstva, ki so imeli do sedaj le malo priložnosti udeležiti se skupnih vojnih naporov, bodo s kar najbolj možno intenzivirano dodeljeni delu dodeljeni oboroževalni proizvodnji. Za doletenje dela pridejo v poštev v prvi vrsti takšne sile, ki ne spadajo pod delovno dolžnost.

4. Kulturno življenje bo v vseh svojih vejah močno omejeno. Tozadevni posamezni ukrepi so v teku. Med ostalim bodo že v naslednjih dneh dodelili oboroževalni industriji vse mladino, ki je delala doslej pri filmu in gledališču.

5. V teku ali pripravi so nadaljnji ukrepi za varčevanje sil na področju epločne notranje uprave, železnice, pošte in kulturnega življenja. Ti ukrepi bodo sporočeni od primera do primera javnosti, preden bodo stopili v veljavo.

6. Kar se tiče javnega življenja, se mora sedaj osnovno prilagoditi zahtevam totalne vojne. Kot merilo njenega pomena naj sedaj ne velja zunanji blek kakšne prireditve, marveč njena preprostost in primernost. Izostati morajo vse javne prireditve, ki nimajo vojnega značaja, kakor sprejemi, uvedbe v službo, slavnosti in gledališki tedni, glasbeni dnevi, razstave in spominske svečanosti, ki ne služijo neposrednim zahtevam naših skupnih vojnih naporov. Neobhodno potreben ostane takšnih prireditev mora biti izvršen v okviru, ki preprečuje vsak času neprimeren blek ter je povsem usmerjen na namen prireditve.

Ce postavlja sedaj in v naraščajoči meri v bodočih tednih in mesecih vsak enarodnjak vse svoje sile v službo naroda ter postavne svoje tem nujno njegov osebni način življenja vedno bolj vojnega značaja, tako mora sedaj tudi iz javnega življenja izgnati vse, kar ni v soglasju s trdoto našega usodnega boja. Nemški narod bo v vsem svojem življenju pokazal le nezlomljivo voljo, da bo, pa naj stane kar hoče, preostal ta boj za svoj ogorčeni narodni obstoj vse do zmagovitega konca.

Prelom pogajanj z begunskimi Poljaki

Berlin, 10. avgusta. K prelomu Mikolajczikovih pogajanj z Moskvi so izjavili danes v Wilhelmstrasse, da je očitno, da so bile Stalinove zahteve tako velike, da je bil ministrski predsednik poljske begunske vlade ves iz sebe. Nekatera poročila celo trdijo, da so zahtevali v Moskvi, da se mora Poljska, in sicer poljska begunska vlada v Londonu odrediti zavezniškemu in garancijskemu dogovoru, ki ga je sklenila z Anglijo in letu 1939. Pri tej priliki so opozorili s sovjetske strani, da je urejevanje političnih razmer v vzhodni Evropi izključna zadeva Sovjetske zveze ter da se ona ne more pustiti ovirati s prejšnjimi varnostnimi sistemi.

V Wilhelmstrasse ugotavljajo, da je bilo Reuterjevo poročilo, ki je javilo o prekinitvi razgovorov, dramatično. Mikolajczik je takoj po koncu razgovorov s Stalinom odpotoval in je lahko časopisju samo rekel, da nikakor ni optimisten glede nadaljnega razvoja. Možno je, da bo skušala angl. propaganda po Mikolajczikovem povratku v London razširjati bolj optimistična poročila, vendar je kljub temu jasno, da bodo iz Moskve kmalu zopet sporočili jasne zahteve glede poljskega vprašanja.

Amsterdam. Kakor javlja angleška poročevalska služba je sprejel namestnik ministrskega predsednika Attlee

predsednika izvršnega odbora poljske socialistične stranke Arciszewskija ter socialističnega člana Poljskega narodnega sveta v Londonu Cidlaesza ter je razpravljal z njima o sedanjem položaju v Varšavi.

Stockholm. Kakor poroča Reuter iz Moskve, je odpotoval predsednik poljske begunske vlade Mikolajczik po poldrugournem razgovoru s Stalinom po najhitrejši poti nazaj v London.

Moskva hoče uničiti poljski narod

Značilen radijski klic na poljsko oddajno postajo Bari

Berlin, 10. avgusta. 9. avgusta so ujeli naslednji radijski klic poljskih uporniških oddelkov za sovjetski črtami iz Kovelja na poljsko radio oddajno postajo Bari:

»Rusi so nas razorožili. To je konec poljske armade. Zivela Poljska!«

Kovelj je prosil poljsko radio oddajno postajo v Bariju, da razširi ta radijski klic na vse dosegljive poljske radijske oddajne postaje. Medtem ko se je podal ministrski predsednik poljske begunske vlade Mikolajczik, tako pripominjajo k temu v Berlinu, na svet Angležev in Amerikancev na svoj pot v Canoso v Moskvo ter tam razpravljajo z boljševiki o kompromisu, ki ni z boljševiki nikdar možen, je postavil Stalin begunske Poljake zopet pred izvršeno dejstvo. Kratkotrajno je dal razorožiti in zapreti poljske oddelke za ruskimi črtami. Kakor poročajo, so poljske častnike že ločili od moštva in jih odpeljali v Kijev, kjer jih bo doletela ista usoda kot njihove tovariše v Katynu. Iz moštva so doslej odstranili vse neboljševiške elemente. S tem so se žalostno zrušila vsa upanja upornikov, tako glede Sovjetske zveze, kakor glede Anglosasov. Njihov položaj

Bulba-partizani se bore za hrptom boljševikov

Berlin, 10. avgusta. Po izjavah nekega boljševika, ki je pripadal 260. strelski diviziji in ki je bil ujet vzhodno od Varšave, v zadnjem času tako zvani »Bulba«-partizani močno motijo sovjetski oskrbovalni promet. To je nek dobro organiziran protiboljševiški pokret, ki deluje za hrptom sovjetskih armad ter predvsem ruši proge in napada korakajoče čete v sovjetskem zaledju. Sovjeti imajo zaradi teh napadov dnevno velike izgube v ljudeh in gradivu. Deloma so zaradi tega sovjetske preskrbovalne zveze popolnoma ohromljene.

K položaju na bojiščih

Berlin, 11. avgusta. K položaju na bojiščih piše vojaški sodnik DNB-ja dr. Max Krull:

Nov velik uspeh nemških mornariških bojnih sredstev, med njimi tudi torpedov, ki jih vodi ena moč, proti sovražni oskrbovalni mornarici, ki je dovedel do izgube šestih ladij s skupno 25.000 tonami, bo mogoče poučiti zapadne sile, ki razkričijo vsako zasedbo četudi nebranjena prostora v Bretanji kot veliko zmago, da brez stalnega dovoza in stalnega stika z zaledjem ni možno dobiti bitke. Pri tem je posebno važno, da so bile potopljene tovorne ladje polno naložene ter da bo to močno prekrizalo račune zavzeškega vojnega vodstva. Na drugi strani pa dokazuje ta uspeh agresivno moč s katero je sprejela in vodi naprej nemška vojska boj proti invazij-skim četam. S tem v zvezi se lahko tudi spomnimo, da je prešlo včeraj ob 23.40 osem tednov, odkar so pričeli Nemci s povračilnim ognjem obsipavati južno Anglijo. Približno 200 teh nemških velenstrelkov je sedaj padlo dnevno na področje Velikega Londona, njegove zunanje okraje ter na druga južnoangelska mesta, luke in kraje. Ti izstrelki, iz katerih so se sploščena močno noročevali, so medtem postali torpedi, ki so usmerjeni v srce britanskega imperija. Kot udarci usode trkajo na vrata imperija in njegove metropole le s težavo izvršuje svoje naloge. Ne le da mora civilno prebivalstvo s hitrim begom zapustiti ogrožene kraje, tudi urade so v veliki meri prešle v srednjo Anglijo, tako da pri tem močno trpi javno življenje. Posebno težko pa je to, da ovirajo ruševine hiš po mestih ves pro-

met.

Težišče bojev na francoskem bojišču se je sedaj popolnoma jasno pomaknilo na vzhodno krilo, kjer skušajo Kanadci z izredno močjo orožja, oklepnikov in letalskih bombardiranj prodreti proti jugu. Izguba 278 oklepnikov v dveh dneh dokazuje veličino napada. Prodor se ni posrečil, ker so ga Nemci s protinapadom prestregli, toda s tem se ni rečeno, da ne bodo Kanadci pričeli s ponovnim napadom. Nastopi Amerikancev v Bretanji pa niso bili v poslednjem dnevu usmerjeni toliko na nadaljnjo pridobitev ozemlja, kot na to, da bi prišli v posest nemških obalnih oporišč. Doslej so se zrušili tudi napadi že pred območjem utrjenih luk. Vdrla so lahko le v mesto St. Malo, v katerem se še vodijo ogorčene borbe.

Na italijanskem bojišču ni tako važna oživitve bojev ob jadranski obali, kot vzajemna precejšnja tišina na ostalih odsekih, ki da sklepali na premestitev čet. Možno je tudi, da bodo izvedli slično izkrcanje, kakor pri Nettunu.

Na vzhodnem bojišču so dosegli Madžari z odstranitvijo nekega vdornega mesta pri Delatynu važen uspeh. V ostalem pa dokazuje pojavljanje istih krajevnih imen, da se niso izvršile nobene važnejše spremembe na bojišču. Odmor, ki so ga podvzeli Sovjeti za premestitev svojih čet, je zadostoval tudi nemškemu vodstvu, da je zamašilo luknje ter ojačilo nekatere tanka mesta z novimi oddelki. Današnji boljševiški sunki se ne morejo glede učinka primerjati z ofenzivno silo, kakršno so imeli še pred dvema tednoma.

To je umor, Mr. Churchill!

Od SS vojnega poročevalca Franza Ottoma Wrode-ja. DNB, 11. avg. (SS-PK). Britanci in Amerikanci ob vsaki priliki decimirajo francosko prebivalstvo. Deset-tisoč mirnih Francozov so bili v spanju v prvi noči invazije in še nato pokopani pod razvalinami njihovih hiš. Razvaline Caena, Falaise, Breteville, Argentana ter številnih drugih krajev so za to obtožujoči znaki. Ostali zopet — tudi njihovo število gre v tisoče — so sicer ušli bombardiranj, zato pa jih je zadela smrt iz zraka, povzročena po britanskem slovecu. Najdena so bila četna povelja, iz katerih je razvidno, da je bilo ukazano nasilno iztrebljenje civilnega prebivalstva, ker bi to »bilo na potu«. Za tako ravnanje obstoja le ena označka, in to je umor, hladnokrvni umor.

Nadaljnji primer pravega umora, izvršenega nad francoskim civilnim prebivalstvom je razviden iz nekega protokola vojaškega zaslišanja. Neki Dauce, ne-

sumljiva nevtralna priča, 23-letni L. Staffensen iz Kopenhagene je doživel ob pričetku invazije zasedbo vasi Blainville ter podal o tem naslednjo izjavo: »Ko so Britanci zasedli Blainville, so vdrla v hiše ter zahtevali življenjske potrebš-tine. Trije ali štirje prebivalci, ki so to odklonili, so bili z brzostrelkami ustreljeni. To sem sam videl.«

Ali ni bilo v spremljevalni knjižici za invazijske vojske napisano: »Skoraj vsi francoski civilisti so zelo slabo hranjeni?« Ali jim niso nameravali poslati »pomorne pošiljke?« Mesto tega so izropali »osvobodence« do poslednjega kosčka kruha. Kdor se brani, je takoj ustreljen. To je torej osvoboditev, ki so jo obetali Francozom tri leta! Ali hočete Mr. Churchill še nadalje tajiti, da vaši vojski morijo? Kajti to so hladnokrvni umori, umori, ki se ne dajo z ničemer opravičiti!

Novi uspehi proti komunističnim tolpam

Beograd, 11. avg. Začetka meseca julija trajajoča očistevalna podvzeta proti komunističnim tolpam v južni Srbiji so dovedla do pomembnega uspeha. V teh bojih na področju Kruševca in Leskovca so se predvsem izkazali oddelki srbskega proslavljenskega zbora. Komunisti so izgubili 707 mrtvih. Zajetih je bilo 1054 ujetnikov in pribežnikov. Ujetniki, ki so bili zajeti pri poslednjih bojih pri Kursumliji, so pri zasliševanju izjavili, da so tolpe vsled številnega dezertiranja ter vsled izgub v poslednjih bojih močno oslabele. Posebno velike izgube so utrpeli tolpe pri zasledovanju po nemških četah. Komunisti hočejo nadomestiti velike izgube s prisilnimi rekrutacijami. Ravno tako obutne so bile materialne izgube tolp. Med ostalim so zaplenile nemške čete večino gradiva, ki so ga dobili komunisti v poslednjih mesecih po zračni poti in ki so ga imeli skritega v podzemeljskih skrivališčih v Jasrebčakem pogorju. Skupno je bilo zaplenjenih 1008 pušk, 64 strojnic, 20 mi-

nometalecev, 11 protitankovskih pušk, številno ročno orožje, skoraj pol milijona pehotnih nabojev ter velike količine drugega preskrbovalnega gradiva.

Beograd, 11. avgusta. V nadaljnjem poteku bojev v Liki so izrgale nemške čete tolovajem vkljub močnemu odporu okolišno mesto Udbina jugozahodno od Bihača.

Beograd, 11. avgusta. Te dni so izgubili tolovaji samo na severozahodnem Balkanu 400 mrtvih ter številne ujetnike. V Črni gori so se tolovaji nadalje skušali izogibati boja z nemškimi varnostnimi silami. Samo na cesti Danilovgrad-Nikišić je prišlo do komunističnih sunkov, ki pa so bili krvavo odbiti. V vzhodni Bosni so se nadaljevali boji s tolovajskimi skupinami, ki pritiskajo proti jugu. Ze precej močno oslabele tolovajski oddelki so utrpeli pri tem ponovne obšutne izgube.

Beograd, 11. avgusta. Tolovaji so izgubili v preteklih treh dneh samo pri bojih jugovzhodno od Sarajeva 227 mrtvih,

skupno 53 oklepnikov. Protiletalsko topništvo je sestrelilo 13 britanskih letal. Na področju Florence so opazili večje zbiranje čet. Iz dovoza naprav za mostove je razvidno, da ima britansko vodstvo očitno namero pričeti na področju Florence v kratkem z velenapadom proti severnem obrežju reke Arno.

Izzivalen sovjetski prelom mednarodnega prava

Berlin, 11. avg. Angleški radio razširja poročilo, da je neka nemška podmornica v Črnem morju potopila turško begunsko ladjo »Merkur«, ki je imela na krovu 277 židov. Kakor je izvedel mednarodni poročevalski urad iz poveljstva nemških podmornic, je to poročilo popolnoma izmišljeno.

Mednarodni poročevalski urad je bil v imenu vrhovnega poveljstva vojske pooblaščen izjaviti sledeče:

Potopitve turške ladje ni kriva nobena nemška podmornica. Nemške podmornice se ne zadržujejo in se nikdar niso zadrževale na tem morskem področju. Očitno je, da gre pri tem za izzivalen prelom mednarodnega prava po Sovjetski zvezi.

Pisanje turškega časopisa

Berlin, 10. avgusta. V Wilhelmstrasse ugotavljajo danes na vprašanje, da se bavi turško časopisje v poslednjih dneh predvsem s svetovno nazorskim vprašanji. Turško časopisje niti z besedico ne omenja ostrega pisanja sovjetskega in angleškega tiska, ki sta pisala, da je Turčija prepozno sklenila svojo odločitev. Časopisje se bavi predvsem s sporom med fašizmom in demokracijo ter skuša nadomestiti aktualne politične razmere s povsem nevažnimi stvarmi.

Dieses Schwert übergeben Vertreter der slowenischen Jugend dem Präsidenten zum Geburtstag. — Meč, ki ga je poklonila slovenska mladina svojemu prezidentu generalu Rupniku za njegov rojstni dan kot znak vdčnosti, hvalečnosti in zvestobe. Načrt je izdelal mladi arhitekt domobranec, meč sam pa sta izdelala brata Zmuc skupno s kiparjem Dremlem.

Opozorilo!

Uprava policije v Ljubljani opozarja vse prebivalstvo, da je pristop na ozemlje južno od Bizovika — Dobrunjski hrib — Srednji grič danes dopoldne, 12. t. m. prepovedan, ker je kretanje v tem okolišju v navedenem času smrtno nevarno.

Uprava policije v Ljubljani.

Iz Gorice

Prijava delavcev bolniški blagajni. Do 10. avgusta morajo vsi delodajalci oddati v treh izvodih seznam vseh delavcev po stanju zadnjega julija. Od 1. avgusta dalje morajo odpust ali sprejem vsakega delavca prijaviti v roku treh dni pristojnemu zavodu za bolniško zavarovanje.

Nesreče. Frančiška Podberšič si je pri padcu zlomila desno nogo. 31 letna gospodinja Marija Černič iz Rupe pri Mirnu se je pri poljskem delu ranila v levo roko. — V livarni v Stražah je 32 letnem mehaniku Santu de Marco eksplozirala posoda s stisnjenim zrakom in je dobil hujše poškodbe. Vsi ponesrečenci so zdravili v gorški bolnišnici.

Podpore za svoje internirancev. Družine, katerih člani so bili odpeljani v Nemčijo, morejo dobivati podporo, če dokažejo, da so je potrebni. Prošnjo s priloženimi listinami morajo oddati na županstvo, informacije in pomoč v teh in podobnih zadevah pa nudi tudi novoustanovljena Socialna pomoč v Gorici, ki ima svoje urade v Morellijevi ulici.

Zabavni večer za nemško vojsko so priredili gostje iz Koroške v Verdijevem gledališču v Gorici. Program je obsegal pisano glasbo, ljudske pesmi in pesmi v narečju, večji del iz južnih krajev nemške države.

Zegnanje na Travniku. V nedeljo, 6. avgusta je praznovala travniška cerkev god svojega patrona sv. Ignacija. Pontifikalno mašo je daroval ob osmih nadškof Margotti in je bila zato slovenska maša četrt ure pozneje kot druge delje, to je ob četrni deset.

Obstreljeni ali poškodovani od krogel in drobcev granat so bili v zadnjih dneh 59letni Janez Podgornik iz Lokve na levi nogi, 20letni Janez Ba-

Rdeči nasilnik prejel zaslužno kazen

Poročali smo že o sijajnem uspehu domobranskega udarnega bataljona, ki je v četrtek, 8. avgusta, presenetil zbrane komunistične tolpe v Žužemberku, jih bliskovito napadel in uničil do 200 tolovajev. Padli so poleg drugih komandant »brigade«, trije politkomisarji, šest poročnikov in en komunistični »odnik«.

Ko pa so domobranci pregledovali trupla mrtvih tolovajev, so med njimi našli tudi znanega novomeškega komuniste Peršino Alojza. Peršina je bil tisti, ki je vodil novomeške zapore tedaj, ko so bili tam zaprti profesor Kek, dr. Blatnik, vrhniški kaplan Kraljič, župnik na Krki Jerša in župnik na Radovici Jerman. Peršina je vodil v smrt več skupin iz novomeških zaporov, med drugimi skupino, v

kateri je bil ševljarski mojster Verlič, in kasneje skupino, v kateri je bil prof. Kek. Ze v komunističnih zaporih v Novem mestu je Peršina strahoval in na najrazličnejše načine mučil jetnike. Trdo jih je vklepal v verige in jim grozil. Zanimivo je, da je sedaj v Žužemberku opravljal prav isti posel. V žužemberških zaporih je imel zaprtih 15 nedolžnih ljudi, ki so jih potem domobranci spustili. Še nekaj ur pred domobranskim napadom je svojim žrtvam grozil in se širokoustil, kako bodo komunisti pospravili s to »belo sodrgo«. Večkrat se je hvalil, da je vsa njegova družina komunistična, da so njegova žena in vse hčerke pri tolovajih. Sedaj je za svoje zločine prejel zaslužno kazn.

Iz Trsta

Zdravstveno delo bolnišnice »Slata-per—Timeus«. Te dni je uprava združenih pomožnih zdravstvenih zavodov izročila ravnateljstvu Združenih bolnišničnih časopisov »Slata-per—Timeus«. Ko je lansko leto izbruhnil tifus je občinska zdravstvena oblast spreminila šolo v bolnišnico, da bi tam mogli zdraviti bolne za tifusom, ki so morali biti izolirani in so s tem razbremenili druge prenapolnjene bolnišnice. 7. oktobra 1943 je ta bolnišnica začela svoje delo in je do 15. februarja sprejela čez 200 obolelih za tifusom. Ko je epidemija ponehala, je mestni župan odločil to bolnišnico za primer letalskega napada. Kako potrebni so bili ti ukrepi smo videli 10. junija ob prvem letalskem napadu. Takrat je ta bolnišnica sprejela 130 lahko in 135 težko ranjenih, od katerih 35 so umrli, 88 se je stanje zboljšalo, 44 bolnikov pa je bilo prepeljenih v glavno bolnišnico. S preureditvijo uprave in glavnega ravnateljstva Združenih bolnišnic je s posredovanjem prefekta in župana prešla bolnišnica v upravo Združenih bolnišnic.

Nov zatemični čas. Od 8. avgusta do nadaljnjega odredbe velja v Trstu zatemični čas od 21.30—5.30.

Ureditev odpiranja trgovin po letalskih alarmih. Ker morajo v času letalskega alarma biti zaprte tudi trgovine z živili, sadjem in zelenjavo ter pekarnice, je odredeno, da morajo v tem slučaju biti odprte po končanem alarmu eno uro dalj kot navadno.

Pošten najditelj. Pred par dnevi je na glavnem kolodvoru našel Amerigo Massimi, stanujoč na Goldonijem

trgu 9, listnico, v kateri je bilo 2000 lir in razni dokumenti; takoj jo je oddal službojujočim na kolodvoru, ki so poskrbeli, da je prišla listnica v roke pravemu lastniku.

Pogreb petih miličnikov. V sredo ob 4 popoldne so pokopali v Trstu 5 miličnikov, ki so padli v boju s tolovaji.

Starca je podrl avto. V terek okrog pol osmih zvečer je na Garibaldijevem trgu podrl avto 73 letnega Josipa Valiča, stanujočega v Videmski ulici 35. Dobil je težke poškodbe po rokah in glavi ter so ga takoj odpeljali v bolnišnico.

Prijava perutnine. Vsi rejci perutnine morajo na posebnih formularjih vpisati perutnino s stanjem 31. julija. To štetje služi le za statistične podatke.

750 gr testenin bodo dobili Tržačani od odrezke IV. julijskega tedna. Razdeljevanje testenin bo od 8. do 10. avgusta.

Pri pozdravu bi skoraj izgubil oko. 53 letni ribič Josip Belé iz Carduccijske ulice je v nekem brivskem salonu čakal, da bi prišel na vrsto. Ko je prišel nek njegov znanec, ga je veselo pozdravil, ta pa mu je ponudil roko, vendar pa tako nesrečno, da bi mu skoraj iztaknil oko. Belé, ki je čutil hudo bolečino v ranjenem očesu, je brž odšel v bolnišnico.

Tržaški glasbenik umrl. Pred par dnevi je v Trstu umrl glasbenik in skladatelj Salvatore Aleffi.

Smrtna kosa. V Trstu so umrli: Ana Orlić, Josip Pečenko, Pavel Fegic, Marija Trifič, Katarina Štrina, Eleonora Colja, Anton Štolfa, Marija Žigoi, Ida Frajkovič, Marija Fonžari roj. Fon, Antonija Rolli roj. Trost.

GOSPODARSTVO

Mađarska borzna reforma. Smatrati je arizacijo budimpeštanske borze za končano. Zadnji akt tega dela je bil občni zbor borze dne 31. julija 1944, na katerem je bil izvoljen nov borzni svet.

Beograjski Bankverein izkazuje za lansko leto povečanje bilancne vsote za 20% na 7 milijard dinarjev. Čisti dobiček pa znaša za lansko leto 11.207 milij. din. dočim zavod dividende ne izplačuje. Med drugim omenja poslovno poročilo zavoda, da je bila lani prevzeta podružnica Prške kreditne banke in da je prevzel zavod posle beograjske podružnice ljubljanskega Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo.

Srbski davčni dohodki so bili za leto 1944 proračunani na 7.503 milij. din in sicer takole: neposredni davki 2.353, prometni in luksuzni davek 720, trošarine 700, takse in pristojbine 990, carine 300, čisti dohodek monopolov 2.500 milij. din. Skupno je znašal srbski proračun 9.680 milij. din (za upravo in podjetja), tako da je bil ostanek 23% krit z dohodki podjetij.

SPORT

8D Istok. V nedeljo, 13. t. m., bo I. mesto odigralo ob 9.30 trening-tekmo s SK Vikičem na igrišču SK Ljubljane. Ob 8 bo igralo predtekmo mladinsko moštvo. Vsi in zanesljivo! — Načelnik.

Knjigo dr. Franca Grivca:

Narodna zavest in boljševizem
dobite v vseh knjigarnah.

Ustanovitev PEN-klubov na dvomilijevni idejni podlagi.

Na pobudo Dawson Scottove in po prizadevanju Johna Glasworthy-ja je nastal leta 1921. PEN-klub; svetovno združenje pisateljev, pesnikov in esejistov, ki je imelo posamezne centre po metropolah številnih narodov. Tudi Slovenci smo dobili l. 1926. svoj PEN-klub.

PEN-klub so imeli pri svojem delu na razpolago več poti.

Lahko bi se omejili na gojitve osebnega znanstva in prijateljstva, na vzdrževanje družabnih vezi ali kvečjemu še na skupno raziskovanje ali izmenjavanje nazorov o formalni dovršenosti umetniških stvaritev. V tem primeru bi bil PEN-klub nekaj sličnega kot mednarodni šahovski klub ali društvo za organiziranje izletov književnikom, kot ga je res pojmoval neki pisatelj. V kolikor je pisateljsko delo odličnejše od šahiranja, bi bil PEN-klub s takimi nalogami tudi odličnejša organizacija od organizacije šahistov. Bil pa bi daleč odmaknjen od sodobne problematike, njegovo delo bi bilo komaj kaj aktualnejše od šahiranja ali zbiranja znakov.

Če je hotel svetovni PEN-klub ostati na realnih tleh, eredi velikih skrbi človeštva in njegovih bojev, se je moral zanimati za sodobne idejne tokove in boje, ne le zanimati se in opazovati, ampak več ali manj tudi posegati vanje. Tu pa je moral zadeti na težavo, o kateri smo že govorili: na diametralno nasprotnost idealov pri svojih članih, ki pripadajo različnim svetovnim nazorom.

(Dolge)

Kulturni boljševizem

(Nekaj pogledov v preteklost)

II. KULTURNI BOLJŠEVIZEM PO SVETU.

(Osvajanje PEN-klubov)

1. Prvo obdobje: Boj za »čisto umetnost«, protifašistična krinka

Možnost za kulturnoboljševiško penetracijo je ustvarjala v veliki meri nejasnost v pojmih.

Razmere v svetovni književnosti so bile za širjenje kulturnega boljševizma dokaj ugodne. Splošno je prevladovala liberalno-humanistična miselnost, tolerantnost, nekakšni idejni sinkretizem. Galerija literarnih postav v svetovni književnosti je bila aličena staremu rimskemu Panteonu, v katerega so Rimljani v dobi svojega zatona sprejemali božanstva vseh verstev z vseh vetrov. Rimljanom se je zdelo njihovo tolerantno ravnanje pravilna rešitev verskega vprašanja, bilo pa je le dokaz neizogibnega propada. Slični pojav idejne onemoglosti in zvodenelega kompromisarstva je nastopil v književnem svetu po pretekli svetovni vojni.

Mnogi so — v dobri veri, to moramo priznati — pričakovali, da bodo prinesli človeštvu rešitev iz zmed nejasni, bolj s sentimentom kot z razumom dojemljivi ideali humanosti in vsesplošne strpnosti. Pri tem pa so prezrili, da si mnogokrat pod istimi besedami pripadniki različnih

svetovnih nazorov predstavljajo popolnoma različne, nasprotujoče si ideale in da je ravno v kulturnih zadevah nemogoče sodelovanje ljudi različnih svetovnih naziranj, razen če se to sodelovanje omejuje na same tehnične zadeve ali na ohiptne abstraktne resolucije, katere si lahko vsakdo interpretira, kakor se mu zdi najugodnejše. Kaj ima idealistična zamisel človeka in človeškega dostojanstva skupnega z materialistično, individualistično s kolektivistično in nazadnje, — da pokažemo na najosnovnejše, najaktualnejše nasprotje — krščanski, katoliški ideal človeka, njegovega dostojanstva in njegovih pravic — s socialističnim, komunističnim idealom človeka? Jaso je, da meč tako nasprotnimi napori ni skupnih idealov. Če pa ni skupnih idealov, tudi ni mogoče skupno nastopanje za skupne ideale. In če ni skupnih idealov, če ni mogoče skupna borba za skupne ideale, tudi ni bila mogoča organizacija, ki naj bi vodila skupno borbo.

Humanistični nastojenji liberalni književniki vsega tega niso dovolj razmislili in so vkljub vsemu sanjariji o skupni svetovni organizaciji, katere cilj bi bil »zvezati književnike vseh narodov družabno med seboj z vezmi osebnega znanstva, prijateljstva in strpnosti, kar bi imelo, če se posreči, največji pomen za vzpostavitve poteplanih idealov človeštva.«

Venci na grobu Jerneja Kopitarja

Najlepši spomin na stoletnico smrti našega velikega moža je vsakakor skoraj 500 strani obsegajoča knjiga Kopitarjevih spisov, ki jih je uredil član naše Akademije profesor Nahtigal in ki so izšli ob tej priliki.

Slovenska Akademija znanosti in umetnosti se je spomnila nesmrtnega Jerneja Kopitarja na svoji spominski generalni skupščini, ki se je začela v petek ob 9 v prostorih Akademije. Seje so se udeležili vsi člani naše Akademije. Spregovoril je o Kopitarjevih zaslugah, znanstvenem delu in osebnosti član Akademije profesor Nahtigal. Pri našem narodu, ki je na umetnikih bogat, znanstvene tradicije pa si do najnovejših dobe ni mogel ustvariti, stopa jezikoslovec Kopitar toliko bolj v ospredje.

Ob enajstih je prišlo na Navje, kjer je Kopitarjev grob, zastopstvo naše Akademije, ki so ga predstavljali predsednik Akademije Vidmar, njen generalni tajnik Ramovš ter zastopniki zgodovinsko-filološko-filozofskega oddelka, v čigar stroko spada Kopitarjevo znanstveno delo, predsednik oddelka Stele, član Akademije Nahtigal ter dop. član Akademije Lukman. Ljubljansko vseučilišče je zastopal njegov rktor Kos. Zastopniki naše znanosti so položili na Kopitarjev grob vence iz palm, bora, georgin in rdečih lilij. Tudi mestna občina Ljubljanska, ki jo je zastopal za opravljanje županiških poslov pooblaščen generalni tajnik Jančigaj, je poklonila spominu velikega pokojnika ogromen fvorjev venec s travki in barvah Ljubljane.

Sicer pa je vse Navje kot en sam

venec. Ob vhodu sta na obeh straneh poti dolgi vrsti zlatih rudbekij. Prav na Kopitarjevem grobu zeleni dragoceni japonski javor, z iglicami nežnimi kot puh. Na obeh straneh arkad se vleče čez grobove — tudi čez Kopitarjevega — dolga vrsta raznobirnih cvetja. V lepem redu, da vlada v barvah čudovita ubranost, si slede petunije, bohotne živorce kane, modri ageratum, raznobirni floksi in živorumeni kalceolarije — čevljički. Navje je edini park v Ljubljani, ki mu sodobnost ni vzela lepote na ljubo koristnosti.

Ko so se Akademiki ozirali na nagrobni spomenik Kopitarjev, kjer bere-

mo, da je in slavica literis augendis magni Dobrovij ingeniosus aemulator zapustil svet 11. avgusta 1844 na Dunaju in bil na novo pokopan v Ljubljani 12. oktobra 1897, so se mnenja delila, ali je bil Kopitar že tedaj pokopan ob arkadah, kjer zdaj leži, ali pa so ga pokopali najprej kje drugje na pokopališču sv. Krištofa in bi tako ležal sedaj že v tretjem grobu. Skoraj gotovo je, da so Kopitarja že takoj po prevozu v Ljubljano pokopali ob arkadah.

Leta teko, a spomin na moža, ki je dal Slovencem prvo znanstveno slovnico, podpiral Dobrovškega pri sestavi velike staroslovenske slovnice, dal Srbom Karadžića in po njem knjižni jezik, ter uvel v slavistiko velikega jezikoslovca Miklošiča, se ne bo pozabil. Ko bi več Kopitarjev bilo, bi tudi za zedinjenje slovenskega vzhoda s Cerkvijo bilo več storjenega.

V kratkem bo izšla zadnja knjiga I. letnika SVETOVE knjižnice z naslovom:

»TAJNOSTI NARAVE«

ki jo je napisal prof. dr. Fr. MIHELČIČ.

V tej knjigi boste brali med drugim tudi o tem kako se nadomešča slabokrvnost, kako se množe rezervna rdeča krvna telesa, kako narašča kostni mozeg. Na kratko: knjiga bo zelo zanimiva! Naročite se tudi vi na SVETOVE KNJIGE!

Dogodki in novice današnjega dne

NOVI GROBOVI

† Zofija Rogelj. V Ljubljani je umrla gospa Zofija Rogelj, soproga policijskega stražnika v pokopu. Blago mater bodo pokopali v soboto 12. t. m. ob petih popoldne iz kapele sv. Krištofa na Zalah.

† Dominik Smole. V četrtek 10. avgusta je umrl Dominik Smole, dolgoletni uslužbenec Narodne galerije v Ljubljani. Pokopali ga bodo v soboto ob štirih popoldne iz kapele sv. Janeza na Zalah.

† Danica Slak. V Ljubljani je umrla gospa Danica Slak, roj. Prijatelj, učiteljica. Na zadnji poti jo bodo pospremili v soboto, 12. avgusta ob pol šestih popoldne iz kapele sv. Andreja na Zalah.

† Franjo Kordin. Umrli je uradnik ZZSZ gospod Franjo Kordin. Pokopali ga bodo v nedeljo, 13. avgusta ob pol treh popoldne iz kapele sv. Franciška na Zalah.

Naj rajnim sveti večna luč, vsem njihovim dragim naše iskreno sožalje.

OSEBNE NOVICE

Promocija. V soboto, dne 12. t. m. ob 9 dopoldne bo promoviran za doktorja prava g. Saša Korun, odvetniški pripravnik v Ljubljani. Čestitamo!

Župnik Janez Dolinar — zlatomašnik

V soboto, dne 5. VIII. 1944, je poteklo pol stoletja, odkar je gospod Janez Dolinar pel novo mašo v svoji rojstni fari na Dobrovi. Kaplanoval je nato v različnih krajih, župnikoval pa v Kremenčah pri Ljubi polnih 34 let. Koliko duhovnih in drugih dobrot je med tem časom porazdelil med svoje farane, to vé edinole On, ki ga je ohranilo v tej težki dobi tako čilega in mladostnega. Upokojen je bil šele tik pred vojno in nato živel nekaj časa v Spodnjem Br-

niku na Gorenjskem. Zdal pa živi že nekaj let v Podsmreki pri Dobrovi in opravlja duhovniško službo v podružnici cerkvi sv. Martina. Po njegovem prizadevanju je dobila naša cerkva tabernakelj, obhajilo mizo in še marsikaj, kar ji je dalo v razmeroma kratkem času povsem drugo lice. Smarčani so zdaj nanjo kar ponosni.

ZGODOVINSKI PABERKI

12. velikega srpana. Leta 1866. je Avstrija sklenila z Italijani premirje v Krimu pod vtišom poraza, ki so ga avstrijskim četam zadali Prusi v bitki pri Kralji. Gradec na Češkem. Zaradi napredovanja pruskih armad je Avstrija ponudila franc. cesarju Napoleonu III. premirje z Italijani, ti pa so hoteli na vsak način enkrat neke zmagati in so poskusili srečo na morju. Ko jim je Tegethoff razbil brodovje pri Visu, so pa pristali na premirje v Krimu. Končni mir na Dunaju jim je za izkazano dobro voljo prinesel Benečijo, kjer so nato izvedli plebiscit (4. oktobra 1866.). Skoraj 40.000 beneških Slovencev je bilo tako vključenih v okvir Italijanske države.

Leta 1874. se je rodil v Novem Sadu srbski zgodovinar Stanoje Stanojevič. Od l. 1900. dalje je bil profesor Velike šole v Beogradu, po svetovni vojni od l. 1919. pa do svoje smrti l. 1937. pa redni profesor Beograjske univerze.

Napisal je mnogo razprav in kritik v znanstvenih glasilih, pa tudi vrsto član-

Mnogi vedno ponavljajo: Slabi časi so dandanes. Naj vendar vsakdo poskusi biti dober, potem bodo tudi časi dobri.

(Sr. Avguštin.)

Koledar

Sobota, 12. velikega srpana: Klara, devica in ustanoviteljica reda; Evnomija, mučenica; Herkulana, škof. Nedelja, 13. velikega srpana: 11. pobitostna; Hipolit in Kasijan, mučenca; Janes Berhamne, spomavalce.

Operno gledališče

»Aldas, Red Sobota. Ob 17.

Kino Matica

»Enkrat študent« ob 15, 17 in 19.

Kino Union

»Carobne gošče« ob 17 in 19.15.

Kino Sloga

»Jastrebica Valje« ob 16 in 18.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarnice: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Deu, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohine ded., Rimska cesta 31.

Zdravniška služba

Nedeljsko zdravniško službo bo opravljal od sobote ob 20 do ponedeljka do 8 mestni zdravnik dr. Vinko Igličar, Ljubljana. Tržaška cesta 11, tel. 22-59.

Z Dobrove pri Ljubljani

Dnevi Od Velikega Smarna do nedelje po Malem Smarnu — med šmarnimi mašami — so milostpolni dnevi za našo župnijo. Kdor obišče v tem času našo župnijsko cerkev, prejme zakramente in moli nekaj po namenu sv. očeta, prejme popolni odpustek. Stara in znana je božja pot na Dobrovi. V stiskah so se zatekali k dobroski Materi Božji nekaj pobožni Slovenci in se zatekajo še sedaj. V teh težkih letih bi marsikateri vernik rad prišel na Dobrovo, pa je pri tem oviran. Vsa vojna leta se je mogla pobožnost šmarnih maš obhajati bolj ali manj slovesno. Letos jih bomo lahko obhajali bolj slovesno, ker smo prosti zaradi čuječnosti naših domobrancev, katerih zasluga je, da se moremo prosto gibati že od marca 1943. OF-arjem ni obstanka v naših krajih. Ljudstvo jih odklanja, zato je pri nas popolnoma mirno. Naša Marija naj še v prihodnje čuje nad svojim svetiščem in svojimi vdanimi verniki.

Letos bo na Veliki Šmaren obhajal v naši farni cerkvi svojo zlato mašo dobroski rojak Dolinar Janez, ki deluje sedaj na dobroski podružnici Sv. Martina v Podsmreki. Oči in krepak bo ob petdesetletnici zapel Glorio v isti cerkvi, kjer jo je privrkal zapel. Bog ga ohrani še veliko let v blagor svojih vernikov. Dne 20. avgusta pa bodo opravili sv. mašo ob devetih prevzvišeni g. škof, ki bodo potem podelili otrokom zakrament svete birme.

Ob šmarnih mašah bo vsako nedeljo pet maš. Ob 6, 7, 8, 9 in 10 s pridigo. Popoldne ob pol štirih pa bo pridiga in pete liturgije M. B. Na predvečer pred nedeljo in praznikom bodo ob osemih liturgijah M. B. z blagoslovom. Polni zaupanja v Marijo obhajajo letošnjo pobožnost šmarnih maš vsi, župljani in romarji, in prav gotovo ne bomo osramočeni.

Kdo je bil Džingis-kan? Kakšen je bil vpliv Mongolov na Evropo in Azijo? Vse to najdete v velikem zgodovinskem, izredno plastično pisanim delu

M. Pravdina: **DŽINGIS-KAN**

Prevedel France Zupan, opremil arh. V. Gajšek. :: Vezano lir 160.-

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

kov in feljtonov v dnevnem časopisu. Prvenstvo se je posvetil proučevanju zgodovine Južnih Slovanov in njihovi naselitvi na Balkanu. Organiziral je izdajo »Narodne Enciklopedije« v štirih debelih zvezkih, pri kateri je sodelovalo nad 200 avtorjev.

»SVETU« je bogato pisana beseda

Obvestila Prevoda

Prodaja mesa

V soboto, dne 12. t. m. bodo prejeli meso bolnišnice, sanatoriji in bolniki na bolniške karte.

Nakazila vina

Gostinski obrati in točilnice vina v občini Ljubljana, ki so povsem brez vina in za mesec junij in julij vina niso nabavili, prejmejo nakupnice v soboto, dne 12. t. m. za obrate z začetno črko V, Z, Z.

Nakupnice deli Provod, Novi trg 4-III, soba št. 18.

Vino bo prodajal veletrgovce vina: Vodnik ded., Celovška c. 42.

Kdor pride po nakupnico, mora predložiti register za točenje alkoholnih pijač tistega obrata.

Bibliofilska tombola

Knjige s podpisli avtorjev oziroma urednikov bodo imele kot posebnost veliko ceno.

Avtorji jih bodo podpisali le toliko, kolikor jih bodo uvrstili med tombolske dobite.

Cvet in sad bosta podpisala urednik Borko in ilustrator S. Santel, akademski slikar.

Oljki: akad. slikar Birolla in avtor uvoda dr. J. Lovrenčič.

Na vakance: trije Preglji, Sonetni venec: ilustrator slikar M. Tršar in urednik dr. T. Debeljak.

Zbornik ZP pa Borko, Velikonja, Debeljak in Simčič.

Pridno segajte po tombolskih tablicah, sicer vam bo žal, ker niste sodelovali pri tej kulturni prireditvi.

Operno gledališče

Sobota, 12. avgusta, ob 17: »Aldas, Red Sobota. Gostovanje Josipa Gostiča. Nedelja, 13. avgusta, ob 17: Baletni večer. Izven. Cene od 40 lir navzdol.

»Dobro jutro«

Dnevni spored za 12. avgust:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutrarnji posrvar, vmes 7.30 Poročila v slovenščini — 9 Poročila v nemščini — 12 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini ter napovedi sporeda — 12.45 Glasba za premor — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Vaška godba, sodelujeta tudi brata Petrovičiča — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Veseli zvoki — 18.30 Pregled športnih dogodkov v nemščini in slovenščini — 18.45 Gospodinjstvo predavanje, Sivec Emilija: Sušenje in vkuhanje sadja in zelenjave — 19 Fantje na vasi — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Prenos aktualnega predavanja (Hans Fritzsche) 20 Poročila v nemščini — 20.15 Poletne melodije — 22 Poročila v nemščini, napovedi sporeda — 22.15 Igramo za ples — 23 Prenos sporeda nemških radijskih postaj.

Čiščenje mestnih odpadnih voda v Ljubljani

Mestna občina Ljubljanska namerava zgraditi centralno čistilno napravo za čiščenje vseh mestnih odpadnih voda po načelih moderne sanitarne tehnike. Ta naprava naj bi se po načelnem zasnutku postavila na sveto ob kolenu Ljubljane ob koncu Most, južno od Zaloške in Fužinske ceste. Stala bi na delu bivšega Paumgartnerjevega sveta, ki je bil v ta namen vrisan v regulacijski načrt, ki ga je odobril Visoki komisar dne 13. novembra 1942. Svet obsega z določeno pogodbitvijo primernege pasu okoli objekto vred kakih 13 ha. Čiščenje odpadnih voda je zamišljeno po sistemu čiščenja z reaktiviranim blatom, čistilna naprava pa bi obsegala tele dele: grablje, peskolov, napravo za posejanje maščob, plitve bazene za prvo čiščenje, prezačevalne bazene, bazene za sedimentacijo blata strojnico in prostore za gnitje blata.

Z ozirom na prošnjo mestnega županstva za ogled na licu mesta je bil za 8. avgusta sklican krajevni ogled in obravnava na mestu samem, kjer naj bi stala ta naprava. Ogleda so se udeležili zastopniki županstva, izvedenci in inte-

Drobne novice

Tretja Marijina kongregacija pri urušitvah ima ta mesec shod in mirovno pobožnost na Rakovniku v nedeljo, 13. avgusta, ob 17. — Voditelj.

Slovska družba. Pevci, ki bodo peli pri sv. maši ob shorovanju Slovske družbe 13. t. m., naj pridejo ob 8.30 k pevski vaji v Marijiško. Zborovodja I.

Telovadba dijakov in dijakinj v dobi poštne. Stari dijakov in dijakinj srednjih, strokovnih in meščanskih šol se ponovno obveščajo, da se vsi tudi v dobi poštne šolske telovadbe. O udeležbi se vodi točna evidenca in se bodo oni dijak(in)je, ki ne obiskujejo redno telovadnih ur, ob pričetku prihodnjega šolskega leta prijavili pristojnim šolskim ravnateljem.

Bivši bojevnik v prve svetovne vojne se opozarja, da bo darovana dne 13. avgusta ob 8 na Rožnik občinska sv. maša v spomin padlih in umrlih bojevnikov v prve svetovne vojne. Sv. mašo bo daroval bivši vojni kurat p. dr. Hadrijan Kokalj. Po sv. maši bodo molitve za umrle tovarše v prve svetovne vojne. Bojevnik povelj se naproša, da pridejo na kor, ostali bojevnik pa naj napolnijo cerkev.

KINO MATICA

Radi izrednega zanimanja predvajamo veseloigro

ŠE ENKRAT STUDENT

v soboto ob 15., 17. in 19. uri

Prijave za vpis v Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti in v Višji trgovski tečaj se sprejemajo med političnimi dnevi v pisarni ravnateljstva. — Informacije: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod, Demobranska 15.

LJUDSKA KNJIGARNA v Ljubljani. Pred škofijo 5, bo od 14. do 28. avgusta v popoldnevih zaprta.

Učite se strojeplajal — Novi eno-, dvo- in trimesečni strojeplajni tečaji — dnevni in večerni — pričenjajo 14., 15. in 16. avgusta. — Poniž dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. — Lahka desetpetna metoda. Učnina zmerna. Vpisovanje dnevo. — Praktično znanje, koristno vsakomur sedaj in v bodoče. — Informacije prospekti: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod, Demobranska 15.

Dz dijak in dijakinje srednjih, strokovnih in meščanskih šol pričenjajo novi eno- in dvomesečni poštinski atropejski tečaji 14., 15. in 16. avgusta. — Učne ure dopoldne, popoldne ali zvečer, po želji. — Vpisovanje dnevo. Učnina zmerna. — Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod, Demobranska 15.

Na tem sestanku so zastopniki Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvoce podali svojo izjavo z ozirom na projekt mestne občine Ljubljane, h kateri so zavzeli stališče tudi zastopniki mestnega županstva. Hidrotehničarji, sanitarnotehničarji, sanitetni in biološki izvedenci pa so podali naslednjo skupno izjavo, ki je važna za presojo celotnega vprašanja: z napravo čistilne naprave na projektiranem svetu bo voda v Ljubljani od projektirane čistilne naprave navzdol verjetno slabša nego je danes, vse dotlej, dokler se ne uvede tudi biološko čiščenje. Prizadebni bo po tem poslabšanju več vasi ob Ljubljani navzdol, ki uporabljajo njeno vodo. Tudi sama čistilna naprava bo povzročala v neposredni okolici smrad, zlasti ker je vso dolžino mestne kanalizacije računati, da bodo odpadne vode dotekale v čistilno napravo že deloma v nagnetem stanju. Zato je želeli, da mestna občina prouči še možnost situiranja čistilne naprave dalje ob Ljubljani navzdol ali ob Savi, pri čemer bi se morda moglo izogniti bližini naseljenih krajev sploh.

Zgodbe iz gora so človeku najbolj pri srcu, ker dihaajo nekaj zdravega in močnega. Taka je tudi knjiga, ki je izšla zdaj v SLOVENEVI KNJIZNICI

Henrik Federer: Gore in ljudje

Roman o očetu in nezakonskem sinu, ki sta se našla v visokih gorah. Poštenost, ki diha iz knjige, globoko prikazuje notranji boj inženirja Manus, ki hoče zmanjšati svojo krivdo v sebi, pa jo nazadnje razgali pred vsemi ljudmi in vzame svojega otroka k sebi.

KNJIGI BOSTE BRALI Z VESELJEM!

KULTURNI OBZORNIK

Dr. Rudolf Marn: Lovski doživljaji in spomini

Pod tem naslovom je znani slovenski lovski pisatelj, ki je plodovito sodeloval v lovskem glasilu »Lovec«, izdal zbirko ki bo prav prijetno berilo za vsakogar, ki ljubi živo božjo naravo in njene čudovite skrivnosti. Pisatelj je prijel za pero — kakor sam v uvodu pravi — »v času, ko nam bodoča žica odteguje uživanje božje narave in vseh virov njenih radosti, ko nam polja, travnike, gozdove in gore le misli objemajo... Telo se ne more sprostiti, zato se tembolj sprosti duša, ki ji nikdo ne more postaviti ovire.« Pisatelj je hkrati zadostil svoji srčni potrebi, ki je to knjigo »posvetil svojim trem najljubšim lovskim tovaršim: Viktorju, Gustelju in Mirkotu, ki so pod težo razmer že odšli v večna lovišča. Plemeniti spomin na rajne lovske tovarše in prijatelje preveva vso knjigo ter ji daje zlasti v teh dneh tako lep nadih zdrave domačnosti in hvaležnega spoštovanja.

S to knjigo je naša lovska literatura spet obogatela. Zgodbe čase smo v kratkih presledkih dobili čedno lovske berilo. Te vrste slovestvo pri nas kajpada ni tako številno kakor pri naših nemških sosedih, ki imajo morebiti v tej pa-

nogi sploh prvenstvo med vsemi kulturnimi narodi. Poleg bolj leposlovnih del imajo Nemci kar velika lovske-znanstvena dela, kakršnih pri nas sploh ne poznamo. Zato pa naše novejšje lovske knjige skušajo oboje — znanstveno — lovske in leposlovno panogo nekako združiti, kar je vsakogar za naše razmere mnogo bolj gospodarsko. Nemci imajo zgola z lovske-naravoslovnega stališča bogata dela, iz katerih se je pri nas učil domala vsak lovec, ki ni zgolj mešar in ubijalec. To je kajpada sprva gola teorija, ki pa, oplojena z večletno prakso, postane peresa večjemu slovenskemu lovcu močan nagib, da svoje lovske doživljaje opiše ter jih z dognanim poznanjem žive in mrtve narave nudi beročemu slovenskemu človeku.

Dr. Marn je svojemu delu dal obliko preprostih zgodbic, ki so zvečine resnično doživljene, nekatere pa morebiti le v mislih in željah doživljane. Pa so vse tako spretno podane, da ima v njih bralec resnično lep užitek.

Začenja svojo knjigo s črtico »Poslednje očnice, ki se zdi nekaka elegija strastnega planinskega lovca, ki se spenja v gorske vrhe za gamsom, ki ga pa ne dobi, namesto tega pa na nevarni kleči nrga nekaj krasnih očnic, ki naj bodo njegovemu mlademu rodu

doma spomin na očeta in deda, ki je utrgal zadnje svoje očnice. Zaključek te črtice je tako mehko podan, da mora bralec v svojem srcu ob tem branju kar zaželeli, da bi tiste očnice ne bile zadnje. Prav tako, kakor je pisatelj tukaj iz gorskih sten stopil kar naravnost v domačo družinsko idilo, kar je morebiti najbolj ljubka poanta v tej knjigi, tako je v svoji drugi črtici iz domače idile stopil pred spomin svojih lovskih prijateljev, ki jih ni več, ter opisal plemen svojega najljubšega srnjaka na steni. Sledi pisatelj »prvi gams«, kar je doživljeno zase. Vsega skupaj je zbranih v knjigi 28 lovskih zgodb, med katerimi je morebiti najbolj budimotna tista o »neverjetnem lovskega blagru«, ki pa — žal — ni bila resnična, ker se mu je zgodila le v sanjah na lovski preži.

Od gamskega lova prehaja na srnji lov ter na lov za divjim petelinom in ruševcem, ki imata oba vsak zase svoj svojstveni mlk in čar. Nad vse mišna in za vsakega ljubitelja žive narave nežna je tista o »cirkusu na poseki«. Posebna skrb je pisec posvetil svojim lovskim prijateljem in zvestim tovaršim. »Štirje Viktorji« so poglavje zase ter so prav tako v čast njim samim kakor tudi piscu, ki ve, kaj je hvaležnost lovskega gosta svojim lovskim gostiteljem. Iz bogate zbirke svojih lovskih spominov je prav pikantno podal tisto o svojem »plenu na mednarodnem šahovskem turnirju na Bledu. Socialno in vzgojno je usmerjena čisto slovejsrna črtica o

»dekletu iz Amerike«, iz katere naj bi se zlasti mlajši lovci učili, kaj se pravi med ljudmi, kamor kot lovci prihajajo, biti korekten in tudi do njih v vseh ozi-rih pošten.

Posebno poglavje je napisal o »smešnostih in nedostojnostih v lovske življenju«. Dober poznavalec življenja ve, da se človekov pravi značaj spozna najlažje v neprijetnih trenutkih. Bahač ostane bahač, pa naj nosi frak ali lovsko puško, lažec pa lažnjivec, četudi je vele-mestni podžupan, ako ima tak značaj. Dr. Marn sicer ni hotel moralizirati, ker to v knjigo tudi ne spada, hotel pa je lovske osmešiti take značaje, ki se morebiti prav na lovu najbolj razgalijo.

»Lovska družina Petra Komarja« je poglavje, ki je postavljeno za sklep. Tukaj je pisatelj prav za prav hotel proslaviti spomin rajnega Petra Stepčiča in njegovega rajnega sina Mirkota, ki sta s svojo lovsko družino vred slovela kot prava lovca in plemenita človeka. To priliko je pisatelj porabil, da je v pri-ljudni obliki popisal lovski pogon — brakado ter šege in navade, ki se jih lovci ob takih prilikah drže. Popisani so tudi različni res značilni lovski tipi, kakršnih je ta sloveča lovska družina bila bogata.

Tako je pisatelj lepo izpolnil svojo nalogo, počastiti spomin svojih lovskih prijateljev, kar mu je le v čast. Knjiga konča z veselo dogodivščino, ki jo je pred prvo svetovno vojno doživel zaje-

na Ljubljanskem magistratu, kakor je pisec pripovedoval ljubljanski dobrovoljček. Zgodbica ni lovska, pač pa je rahla satira na tedanje majhne ljubljanske razmere in razmerice.

S to knjigo je pisec slovenskemu beročemu človeku prav gotovo močno ustreleg. Knjiga, ki je izšla v samozaložbi, ki je bila tiskana pri Hrovatnu in ki ji je Saša Santel narisal naslovno stran, se lepo podaja v vrste drugih slovenskih lovskih knjig. Pisana je z ljubiteljsko in prijetno v roki. Slog je čist, teče gladko in tudi jezikovno je vse lepo oprijeto. Mislim, da gospod pisec ni zamisljiv človek, saj je odkril kavališki značaj, zato tudi ne bo zameril, če povem, da me je v sicer čistem jeziku nekaj vendar motilo. V pogovoru s kočev. lovci in še neke drugje se mu je primerilo, da je nemški »manc« ponašal z besedo »see«. Na primer: »Na visoki preži se čaka na medveda«. To je pisatelju brzokono ušlo, ker tako Slovenec ne govori. Slovensko bi lahko rekli takole: »Na visoki preži čakajo...« ali »na visoki preži lovec čakajo itd. To se mi je zdelo potrebno zaradi jezika omeniti, da se bo gospod pisatelj v prihodnji knjigi tega izognil. Želim mu namreč, da bi nam še kaj lepega napisal. Zlasti pa mi voščimo, da bi dočkal čvrt in krepak tistega časa, ko bo spet lahko stopil s puško v roki v obirno goščo po kralja naših gozdov — jelena, ki ga doslej še ni dobil, dasi je hodil nadenj. — Fr. Zar.

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

Rednejši tramvajski promet

Mestna električna cestna železnica bo predvidoma do nadaljnjega spet redno obratovala od 6. do 8.30 zjutraj; od 11.45 do 13.00 popoldne in od 17.30 do 19.30 zvečer. Med temi urami je redni promet zagotovljen. Če bo pa mestna elektrarna tudi ob drugih urah mogla dati tok za cestno železnico, bo tramvaj razen ob navedenih urah vozil tudi še tiste ure, ko bo cestna železnica imela tok. Občinstvo spet prosimo za uvidenost in potrpljenje, saj si mestno županstvo v elektrarno in cestno železnico na vse načine prizadeva za redni promet.

Trgovske počitnice

Poletne mesece, zlasti julij in avgust, izrabijo trgovine, da odrede za svoje namene počitnice in v zaprosijo pri pokrajinski upravi, da jim odobri zaprtje trgovskega lokala za gotov čas. Po mestu je sedaj mnogo trgovin zaprtih. Na vhodnih vratih je navadno obešen listek z naznanilom, da je trgovina z odobrenjem šefa pokrajinske uprave zaprta za ta in ta čas. Mnogo trgovin je sedaj zaprtih na Sv. Petra cesti.

Lepi dnevi za kopalce

Sveti Lovrenč, kadar je vroč kot lešos, nam grozijo mehe. V četrtek se je vol v hlevu nasmehnil, ker bo pač imel še dovolj paše do pozne jeseni. Zadolžni pa so bili včeraj tudi ljubljanski kopalci in kopalkice, kajti sv. Lovrenč jim je pošteno zakuril. Ze dobrih deset dni se razvija prava kopalna sezona, ki je zlasti zadnje dneve dobila velik razmah. Ob Ljubljani in tudi ob njenih bližnjih pritokih vlada popoldne pravcati življenjski val. V kopalkah se je v četrtek, ko je bilo popoldne izredno vroče, se je primerila za Ljubljano nevarna nesreča. Neka gospodinja se je dolgo sončila. Zvečer je zbolela za sončarico. Prepeljali so jo v bolnišnico. Izredno živahno vrvenje vlada v mestnem kopališču ob Ljubljani. Najemnik kopa-

lišča je sedaj poskrbel celo biljard, da v senci lahko tekmujejo spretni strelci z biljardnimi krogli.

Veliko zanimanje za jabolka

Gospodinja zadnji čas zelo povprašujejo na Vodnikovem trgu po vsakovrstnih jabolkih. Taka slaba, črva jabolka pa tudi niso prihajala na trg. Zakaj gredo sedaj ta jabolka dobro v kup? Ali rabijo jabolka za kuhanje? Možno! Bolj verjetno pa je, da gospodinja rabijo ta jabolka za napravo jesiha. Mnoge gospodinjice so začele sedaj, ko je jesih racioniran in pride na vsako osebo mesečno le pol litra jesiha, doma pripravljati jesihi iz jabolk. Je za jabolčni jesihi, ki je zelo dober in okusen, več receptov. Prav zaradi jesihih je zato sedaj po vsakovrstnih jabolkih zelo veliko povpraševanje. V petek so se gospodinjice močno gnetle okoli neke kmečke prodajalke, ki je pripeljala na trg večjo množino jabolk.

Nesreče v Ljubljani

V četrtek okoli 17.45 so odpeljali z glavnega kolodvora v reševalnem avtu smrtonosno poškodovanega delavca Stefana Butala, stanujočega na Tržaški cesti št. 71. Debel tram mu je padel na glavo in hrbet.

Okoli 21.30 je bila reševalna postaja klicana v Pražakovo ulico št. 10. Od tam je reševalni avto odpeljal 26 letno natakario Reziko Draganovo, doma iz Trebelnega, zaposleno v kavarni in gostilni Vesel na Miklošičevi cesti. Bila je nezvestna. Kakor kratko pravi poročilo, jo je zadel sončarica. Redek primer v Ljubljani!

Na Kodeljevem je neznan kolesar v diru podrl 16 letnega dijaka Alojzija Mugerla, ki mu je pri padcu zlomil desno ključnico. V levo nogo je ugriznil hud pes 25 letno delavko Jožico Nergoletovo. — Pri padcu z drevesa na vrtu si je močno pretresel možgane 14 letni dijak Boris Cesen. — Zasebnica, 68 letna Marija Perčeva si je pri padcu na cesti zlomila levo roko v zapetju. — Po rokah in nogah se je opeknel z vrelin mlekom 14 letni dijak Milan Prunk.

Podeželski ponesrečenci v bolnišnici

V Borovnici je konj brenil v glavo 50 letno poljsko delavko Ivanka Klančarjevo. — V Tlakah pri Grosuplju je žrebec brenil v desno nogo 40 letnega posestnika Josipa Lampiča. Udarce je bil tako močan, da je Lampiču nogo zlomil. — Na Brezovici pri Ljubljani je padel in si zlomil levo roko 2 letni posestnikov sinček Anton Urbančič. — Neznani avto je v Škofljici na glavni cesti podrl ljubljanečana Ludvika Strmea, 40 letnega delavca. Strmec je dobil poškodbe po vsem životu in po nogah.

KUPIMO 4 TEHTNICE

(PERSONENWAAGEN).

Ponudbe na:
ORGANISATION TODT OBL KRAIN,
LAIBACH, UNIVERSITÄT
ABTEILUNG NACHSCHUB.

MALI OGLASI

Služba dobe

HLAPCA
k. enemu konju išče
spedicija RANZINGER.

SLUŽKINJO
išče kršćanska družina, plača in hrana
dobro. Naslov v upr.
Slov. pod št. 7078, b

SLUGO
za vsa dela v stalno
službo iščemo. Zaradi
inkasa potrebna garancija ali kaveja.
Naslov v upr. »Slovenec«
pod št. 7041.

KUHARICO
perfektno z dolgoletnimi
spricvali išče družina dveh oseb za
takoj. Naslov v upr.
»Slovenec« pod št. 7099.

POSTREZNICO
starejšo rabim vank
popoldne od pol 2 do
7 ure. Slomškova 31.

Služba iščete

VOJNI INVALID
popolnoma slep, z veliko
družino, prosi kakršnokoli službo za
svojo 21 letno hčerko,
ki ima 4 razrede
mešanske šole. Naslov
v upr. »Slovenec« pod
št. 7028.

Kupimo

RJUHE. KAPNE
in vsih vrst preproge
kupi trgovina »Oglede«
— Mestni trg 5 (vhod
skozi vozo).

STEKLENICE
vseh vrst stalno kupim
po najvišjih cenah.
»METALIA«
— Gosposvetska 16, telefon
32-88.

RJUHE. KAPNE
blazinske prevleke in
drugo posteljnino stalno
kupi H. Privlek, Ljubljana,
Kolodvor, skla ulica 7.

POSTELJO
z vložkom, dobro ohranjeno
kupim. Naslov v upr. »Slovenec«
pod št. 7101.

Živali

PSICKI
volje pasme, ki bodo
dobri čuvaji se prodajo po 600 lir v Trnovem.
Trnovska ulica št. 27. Ogledajo se v
soboto cel dan in v
nedeljo od 16. ure dalje.

Živali

Umrl nam je naš ljubljani
sopro, oče, brat, stric in svak,
gospod

Dominik Smole

Pogreb dragoga pokojnika bo v
soboto, 12. avgusta ob 4. uri
popoldne v Zal. kapele sv. Janeza,
na pokopališču k Sv. Križu.
Ljubljana, 11. avgusta 1944

Zaljubljeni: Ivana, soproga; Din-
ko in Milan, sinova; Jože, brat,
Kristina, sestra, Tilka, Tončka,
Pepeca in Ančka, svakinje —
in ostalo sorodstvo.

Živali

pačajočo žogo. Kanil jo je hitro z
glavo zagnati v tloris Torkerju, ki je
na to že čakal.

Ujel jo je z glavo, sunil žogo v
stran — tedaj pa je tloris, pa bridko
zaječal in telebnil po tleh. Bruck ga
je bil s komolcem zlobno dregnil v
želodec in mu zločinsko, toda uspešno
vzel vso sapo.

Antonov dobrodušni obraz je zar-
del od jeze. Renner je prihitel. Ni se
ustavil, da bi vprašal, kaj se je zgodi-
lo zunanemu desnemu forwardu,
ampak je odšel k levemu halfu na-
sprotnega moštva, ga prijel za roko
in mu rekel srdito, toda tako na glas,
da je množica razločno slišala: »Igraj
pošteno, umazani lopovi! Še enkrat ta-
ko, pa ti po igri polomim kosti!«

»Kaj pa govoriš, veliki bečak, on
je igral pošteno, seveda. Pojdi nazaj!
Sodnik, semkaj, pazite na tega člove-
ka, prosim!«

Množica je po svoji navadi maho-
ma oznanjala svoje jezol.

Sodnik je od sile prizadevno prišel
in na njegovem drobnem nejevoljnem
obrazu je bila jasna videti razburje-
nost.

Razsodil je napak; bil je eden ti-
stih ljudi, ki so videti rojeni, da vsa-
ko stvar napak storijo.

Ne da bi se zmenil za igralca, ki
je še vedno ležal na tleh, je pograbil
Rennerja za roko.

Deutschsprechende weibliche Arbeitskräfte

im Alter von 18 bis 30 Jahren finden sofort
Anstellung bei der
Org. TODT

beim Nachrichtenwesen und erhalten eine vollstän-
dige Ausbildung in diesem Berufszweige als
Fernsprecherinnen und Fernschreiberinnen

Die Ausbildung erfolgt in der schönsten Gegend von
Oberitalien am Gardasee und dauert ca. 6 Wochen.
Geboten sind neben einer guten Bezahlung, freie Kost,
Unterkunft und vollständige Bekleidung. Meldungen
bei der

O. T. OBERBAULEITUNG XIII!

LAIBACH, GOSPOKA ULICA No. 2

Nachrichtenleiter POINTNER,

in der Zeit von 9—10 und 15—16 Uhr

Ženske moči z znanjem nemščine

v starosti od 18 do 30 let, dobe takoj stalno,

dobro nameščenje pri

Organizaciji TODT

v telefonskem in brzojavnem
oddelku.

Izobrazba traja šest tednov v lepem kraju v Gornji
Italiji ob Gardskem jezeru, proti dobri plači, brez-
plačni prehrani in obleki. — Prijaviti se pri

ORGANIZACIJI TODT

LIUBLJANA, GOSPOKA ULICA STEV. 2,

pri vodji tel. odseka gosp. POINTNERJU

od 9. do 10. in od 15. do 16. ure

Posegajte po brošuri dr. Fr. Grivca:
Narodna zavest in boljševizem

+

Zapustila naju je najina nad-
vse ljubljena žena in mamica,
gospa

Zofija Rogelj

soproga polic. stražnika v pok.

Na njeni zadnji poti je spremi-
mo v soboto, 12. t. m. ob 5. uri
popoldne iz kapele sv. Krištofa
na pokopališču k Sv. Križu.
Blago pokojnico priporočamo v
molitev in blag spomin.
Ljubljana, 10. avgusta 1944.

Neutolažljiva:

Gregor, soprog; Majda, hčerka;
in ostalo sorodstvo.

Narodna galerija v Ljubljani
naznanja žalostno vest, da je
v četrtek popoldne izdihnil
njen dolgoletni, zvesti usluž-
benec, gospod

Dominik Smole

Pokopali ga bomo v soboto,
dne 12. avgusta 1944, ob 16.
uri v Zal. kapele sv. Andreja
na pokopališču k Sv. Križu.
Blag mu spomin!

Ljubljana, 10. avgusta 1944.

NARODNA GALERIJA
v Ljubljani.

ŽOGA SREČE

Toda najsi je bil vzrok kakršen
koli v prvih desetih minutah igre, z
»Gadenom« so se pokazali bedno ne-
rodne. Ta je bila usodopolna slabost,
kajti domači forwardi, ki jih je ne-
prestano kričanje štirideset tisočev
množice, naredilo blazne, so prav švig-
nili skozi obrambo gostov in potisnili
»Zoginega« vratarja in žogo, ki jo je
pritiskal na prsi, z blazno silo v gol.
Toliko o silovitih gadenskih kriča-
nju; dobilo je domačemu moštvu gol,
preden je bilo sploh mogoče reči, da
se je igra razvila. V teh minutah se
Anton še enkrat ni bil dotaknil žoge.

Cim bolj učinkovito, čim bolj skrb-
no trenirano je lahko nogometno mo-
štvo, ter verjetneje je, da se o pri-
liki — kar sesuje. Nogometna zgodo-
vina nudi mnogo takih presenetljivih
primerov.

Ko so se »Stettinovi« igralci pobiti
spogledovali, je kapitan moštva, veliki
Just Renner, tlesnil z rokami. To de-
janje je bilo vzpodbuda kakor tudi
graja.

Renner bi bil prvi, ki bi priznal,
da je bil on sam takisto kriv tega po-
raza kakor neki drugi izmed obram-
be; toda žalovanje za izgubo nikoli
ne privede do izenačenja. Zaupanje in
dobre noge so tisto, kar je potrebno,
ne očitnost in razmislijanje o tem, kar
bi lahko bilo.

Zoga je letela nad notranjimi for-
wardi in centrehalfom sem in tja in,
ko je zletela po isti poti nazaj, se je
centrehalf zasukal in jo oddal desno.

Anton, ki je tekel z največjo brzino,
je videl, da bo žoga padla na tla
sredi med njim in Bruckom, ki je dr-
vel v silnem diru proti njemu in mu
je zloba žarela iz oči. Ker je bil An-
ton mnogo lažji igralec, je moral ris-
kirati hud udar, ki je bil videti ne-
izbežen, toda ni zadržal brzine.

Množici je zastala sapa.
Ko se mu je Bruck bližal, se mu
je zdelo, da postaja ogromno velik,
videti je bil kakor orjaška, renčeta
zver, ki ima namen treščiti ga po tleh.
Toda Anton je dobro premeril razda-
ljo in skočil visoko v zrak, da ujame